

ת"פ 54881/08/16 - מדינת ישראל - הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים נגד עבד אל סלאם - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

06 יוני 2021

ת"פ 54881-08-16 רשות שמורות הטבע - תביעות נ' אל סלאם

בפני כב' השופטת נגה שמואל-מאיר, סגנית הנשיא

מדינת ישראל - הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

ע"י ב"כ עו"ד ניר פיינר - נוכח

נגד

המאשימה

הנאשם

עבד אל סלאם - נוכח

ע"י ב"כ עו"ד מוחסן אלסאנע - נוכח

גזר דין

א. רקע עובדתי

1. כפי הנתען בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 28.02.2016 בסמוך לשעה 19:00, בשמורת טבע תל קריות (להלן: "שמורת הטבע"), החזיק הנאשם וסחר בצוותא חדא עם שניים נוספים שזהותם אינה ידועה למאשימה (להלן: "האחרים"), ב'עכובית הגלגל' במשקל כולל של כ-980 ק"ג.
2. הנאשם והאחרים החזיקו בצמחי 'עכובית הגלגל' ב-26 שקים אותם נטלו והעמיסו על רכב השייך לאחיו של הנאשם.
3. בשעה שהבחין נהג הרכב, שזהותו אינה ידועה למאשימה, בפקחי רשות הטבע והגנים, הלה החל בניסיון הימלטות עד שהרכב נעצר בחריץ קרקע, ואז החל להימלט רגלית מהמקום.
4. 'עכובית הגלגל' הינה ערך טבע מוגן.
5. הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירות של **אחזקה בערך טבע מוגן** - עבירה לפי סעיפים 33(ד) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח - 1988, **ואיסור כניסה ושהייה** - עבירה לפי תקנה 3 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות) התשל"ט - 1979.
6. הצדדים לא הגיעו להסכמות בעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יודה בכתב האישום המתוקן, יורשע וכי כל צד יטען לעונש כראות עיניו.

ב. טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

7. בא כוח המאשימה עמד על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם ועל חומרת הנסיבות שנלוו אליהם. בעניין זה, הפנה התובע בין היתר לכך שהעבירות בוצעו בשמורת טבע; היותה של 'עכובית הגלגל' ערך טבע מוגן המצוי בסכנת הכחדה; ולכמות החריגה של הצמח שנתפסה ברשות הנאשם שמשקלה כ-20,000 ₪. בשל כל אלה, עתרה המאשימה להשית על הנאשם קנס שלא יפחת מ-20,000 ₪ וכן ענישה נלוות בדמות מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה מותנית והתחייבות משמעותית להימנע מביצוע העבירה.
8. מנגד, בא כוח הנאשם טען כי יש מקום במקרה זה להסתפק בענישה צופה פני עתיד והצהרה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה. בעניין זה הפנה הסגור לכך שאין המדובר בפריצה 'קלאסית' וכניסה לשטח תוך כדי פריצת

עמוד 1

גדר או פריצה למקום חרף שילוט שאוסר כניסה למקום; לגילו הצעיר של הנאשם; להיותו של הנאשם חף מהרשעות קודמות; ללקיחת האחריות מצדו; להימשכות ההליך; ולנסיבותיו האישיות של הנאשם.

9. הנאשם, אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", שיתף בנסיבותיו האישיות הקשות ובכלל זה בטרגדיה המשפחתית שאירעה לו זה מקרוב, ובעובדה שהוא ומשפחתו מתקיימים מקצבת הביטוח הלאומי. כמו כן, הנאשם הביע חרטה על מעשיו, וביקש מבית המשפט כי יתחשב בו לעניין העונש.

דין והכרעה

ג. קביעת מתחם העונש ההולם

10. כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוען, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.
11. **הערך המוגן** שנפגע כתוצאה ממעשיו של הנאשם הינו שמירת הטבע בכלל, וכן שמירת זני צמחים המצויים בסכנת הכחדה בפרט. בשים לב לנסיבות שנלוו לביצוע העבירות, כפי שיפורט להלן, סבורתני כי במקרה הנדון מצויה מידת הפגיעה בערכים המוגנים ברף שאינו נמוך כלל ועיקר.
12. בכל הנוגע ל**נסיבות ביצוע העבירות**, כאמור זה מכבר, הנאשם החזיק באמתחתו כמות בהיקף ניכר של 'עכובית הגלגל' שהינו צמח מוגן, המצוי בסכנת הכחדה במשקל של כ- 980 ק"ג. עסקינן בכמות מסחרית לכל דבר ועניין אותה החזיק הנאשם.
13. כמו כן, מצד אחד, אל לנו לשכוח כי **עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות** כי מעבר לעבירת ההחזקה, הנאשם **סחר** ב'עכובית הגלגל' במשקל כולל של כ-980 ק"ג **בצוותא חדא עם שניים נוספים** שזהותם אינה ידועה למאשימה. אמנם, הנאשם הואשם בסעיף החיקוק בעבירת ההחזקה בצמח בלבד, ואולם וכמכלול, על עניין זה להישקל עובר לקביעת מתחם העונש ההולם שכן, יש לזכור כי מאז חקיקתו של חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, אשר קבע את אופן ניסוחו של כתב האישום, הוסט עיקר הדגש מסעיפי החיקוק אל העובדות שבו (ראו לעניין זה, רע"פ 5978/04 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד ס(4) 594 (2006); רע"פ 2581/14 **אסף יקותיאלני מדינת ישראל**, (12.02.2015); וע"פ 1997/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (29.08.2013)). עם זאת, ומצד שני, נתתי דעתי לכך כי הנאשם לא הורשע בעבירת ה"פגיעה" בערך מוגן לפי סעיף 33(ג) לחוק או בעבירת הסחר ב'עכובית הגלגל' לפי סעיף 33(ד) רישא לחוק, אלא אך בעבירת "החזקה" לפי סעיף 33(ד)סייפא. אמנם ברי, כי אין להקל ראש בחומרת העבירה של ההחזקה בצמח המוגן, שכן, עבירת ההחזקה מהווה חוליה חשובה ומרכזית בשרשרת ההתרחשות העבריינית שמביאה בסופו של דבר לפגיעה בצמח המוגן, כמו גם לעקירתו והסחר בו, אך לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם הורשע בסופו של יום בסעיף עבירה של החזקה בלבד, ואף לכך יש ליתן משקל עובר לקביעת מתחם העונש ההולם (וראו לעניין זה, ע"פ 19655-12-15 **עאסלה נ' מדינת ישראל** (03.05.2016)).
14. עוד ולחומרה, לא ניתן להתעלם מכך כי את מעשיו ביצע הנאשם בצוותא חדא יחד עם שניים אחרים תוך כניסה שלא כדין לשמורת טבע. מה גם, שהנאשם והאחרים הצטיידו ב-26 שקים, תוך שהם מעמיסים את השקים ובהם את צמחי 'עכובית הגלגל' על רכב השייך לאחיו של הנאשם.
- מכאן, הדעת נותנת כי למעשיו של הנאשם אף קדם תכנון מוקדם כזה או אחר.
15. בנוסף לאלה, נתתי דעתי לכך שכתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם נזק ישיר, ממשי וארוך טווח לערכי טבע מוגנים, מה גם שלא ניתן להתעלם מהנזק הפוטנציאלי המשמעותי שהיה טמון במעשיו. וכך, מחוות הדעת של ד"ר (מתחום האקולוגיה של צמחים), מרגרטה וולצ'אק מרשות הטבע והגנים מיום 20.06.2017, אשר המאשימה הגישה אותה כראיה לעונש מטעמה (**ת/1**) עולה, כי בעקבות הקטיף האינטנסיבי של 'עכובית הגלגל' נגרמת הידלדלות אוכלוסיית הפרח, כשתהליך זה עלול בסופו של יום לסכן את עצם קיומו של הצמח. מדבריה אלו של ד"ר וולצ'אק עולה כי מעשיו של הנאשם, ובהינתן הכמות הגבוהה של 'עכובית הגלגל' שנמצאה בחזקתו, החישו ותרמו להידלדלות הצמח ותרמו לסכנת הכחדתו מנופי הארץ.

16. בכל הנוגע **למדיניות הענישה הנוהגת**, מטבע הדברים מתחם העונש בעניינים של הנאשמים השונים מושפע בעיקר מכמות 'עכובית הגלגל' שנתפסה ברשותם; מהנזק שנגרם כתוצאה ממעשיהם; ומיתר נסיבות ביצוע העבירה, ואילו העונשים שמושתים על הנאשמים השונים בתוך המתחם או מחוצה לו, משתנים לנוכח נסיבותיהם ומאפייניהם האישיים, כגון קיומו או היעדרו של עבר פלילי; קבלת אחריות והכאה על חטא; השתתפות בהליכים טיפוליים; גילם; וכיוצא באלה.
17. עיון בפסיקה מלמד כי **על דרך הכלל**, מוטלים על נאשמים שביצעו עבירה של **החזקת ערך טבע מוגן** (לעיתים לצד עבירה של פגיעה בערך מוגן), עונשים הכוללים רכיב קנס במנעד רחב, החל מאלפי שקלים בודדים ועד קנסות משמעותיים הרבה יותר, לצד כמה חודשים של מאסר מותנה במקרים החמורים יותר. עוד יצוין, כי עיון במרבית גזרי הדין המצויים במקורות המשפטיים מעלה, כי בחזקת הנאשמים השונים נתפסו כמויות בהיקפים נמוכים משמעותית של צמח מסוג 'עכובית הגלגל' מזו שנתפסה בחזקתו של הנאשם שלפניו, הנעות בדרך כלל בין 50 - 150 ק"ג לערך, תוך שבמקרים אלו מתחם הקנס נע בדרך כלל מ- 2,000 ₪ לערך ברף התחתון ועד ל- 10,000 ₪ לערך ברף העליון. כן יצוין, כי במקרה שבו נתפסו בחזקת אחד מהנאשמים כ- 240 ק"ג של צמח מסוג 'עכובית הגלגל' (כעולה מהפסיקה אליה הפנתה המאשימה), נקבע מתחם קנס הנע בין 3,000 ₪ ברף התחתון ועד ל- 10,000 ₪ ברף העליון. משכך, גזרי הדין שיוצגו להלן יש בהם כדי ללמד על אודות קו הפסיקה הדומיננטי באשר לרכיב הקנס בגין ביצוע מעשים דומים לאלו שבוצעו על ידי הנאשם **על דרך ההיקש** בלבד.
18. כך למשל ראו, ת"פ (שלום טב') 47007-09-17 מדינת ישראל נ' לואי מוסטפא (פורסם בנבו, 31.05.2018); ע"פ (מחוזי נצ') 19655-12-15 ראפא אברהים נאייף עאסלה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.05.2016); ת"פ (שלום קצ') 29102-02-14 מדינת ישראל נ' בלאל ח'טיב (פורסם בנבו, 09.12.2015); ת"פ (שלום טב') 64648-07-17 מדינת ישראל נ' מוחמד עאסלה (פורסם בנבו, 04.01.2018); ת"פ (שלום טב') 62740-12-15 מדינת ישראל נ' לוטפי חאסן סעיד (פורסם בנבו, 30.01.2017); ת"פ (שלום קצ') 40178-01-14 מדינת ישראל נ' סעיד כחלוני (פורסם בנבו, 26.10.2014); ת"פ (שלום טב') 44650-07-16 מדינת ישראל נ' יאסין רביע (פורסם בנבו, 17.10.2017); ת"פ (שלום טב') 46889-08-16 מדינת ישראל נגד חסן נאסר (05.01.2017); ת"פ (שלום טב') 15823-08-15 מדינת ישראל נגד עסאלה ואחרים (02.06.2016); ת"פ (שלום קצ') 1017-05-12 מדינת ישראל נ' סלאח עדוי (פורסם בנבו, 16.06.2013); ת"פ (שלום אשקלון) 40849-03-13 מדינת ישראל נגד עאסלה ואחרים (21.12.2015); ת"פ (שלום טב') 16225-09-14 מדינת ישראל נגד רזקאלה שקיר ואחרים (16.03.2015).
19. בכל הנוגע **למדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של איסור כניסה ושהייה**, עיון בפסיקה מגלה, כי **על דרך הכלל**, מוטלים על הנאשמים השונים שביצעו עבירת קנס זו עיצומים כלכליים הנעים בין מאות שקלים ברף התחתון ועד לאלפי שקלים בודדים ברף העליון. להלן מספר גזרי דין שיש בהם כדי ללמד על אודות מתחמי הענישה הדומיננטיים בגין ביצוע מעשים דומים לאלו שבוצעו על ידי הנאשם שלפניו: ת"פ (שלום אש') 47821-08-18 מדינת ישראל נ' שמעון טרגר (פורסם בנבו, 30.06.2019); ע"פ (מחוזי ב"ש) 58456-05-19 אלקשחר נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.09.2019).
20. ברוח הדברים האמורים, אציין, כי אף לא התעלמתי מהפסיקה אליה הפנתה המאשימה (ההגנה מטעמיה שלה נמנעה מלהפנות לפסיקה רלוונטית), אולם הדבר נעשה תוך ביצוע האבחנות המתבקשות. כך לדוגמא, בכל הנוגע לת"פ (טבריה) 12715-10-14 מדינת ישראל נ' ראפא אברהים נאייף עאסלה ואחרים (17.11.2015), שם נתפסו הנאשמים כשברשותם כ- 150 ק"ג של 'עכובית הגלגל'. בכל הנוגע לרכיב הקנס נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 2,500 ₪ - 8,000 ₪, ועונשו של כל אחד מהנאשמים נגזר בסופו של יום לקנס בגובה של 5,000 ₪. ואולם, על גזר דין זה הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי בע"פ 19655-12-15 עאסלה נ' מדינת ישראל (03.05.2016), אשר הפחית את הקנס שהושת על כל אחד מהנאשמים ל- 3,000 ₪. עם זאת, לא נעלם מעיני כי בית המשפט המחוזי קבע כי אין מקום להתערב במתחם העונש כפי שנקבע על-ידי בית-משפט קמא "**שהינו נכון ומשקף את מדיניות הענישה הראויה והנוהגת**".

- בכל הנוגע לע"פ (מחוזי חיפה) 267-08 **אחמד בן חוסני עומר נ' מדינת ישראל - רשות הטבע והגנים** (פורסם בנבו, 07.01.2009), המדובר בפסק דין שניתן עובר לתיקון 113 לחוק העונשין. בעניין זה יצוין, כי טוב יעשו הצדדים אם יקפידו להציג פסקי דין שניתנו בעת האחרונה, ובוודאי כאלה שניתנו לאחר תיקון 113 (וראו דבריה של כב' השופטת ג' שלו בעפ"ג (מחוזי באר שבע) 21819-05-15 **יהודה סלפוצ'ניק נ' מדינת ישראל**, (12.05.2015), ביחס לגזרי דין שניתנו עובר לתיקון 113, ואשר ולא ברור אם כיום הם היו מתיישבים עם הוראותיו).
- גם בכל הנוגע לפסק הדין בת"פ (שלום טב') 15823-08-15 **מדינת ישראל נגד עסאלה ואחרים** (02.06.2016) אליו הפנתה המאשימה, מצאתי להעיר כי הנאשמים הורשעו שם בסופו של יום בעבירת פגיעה בערך מוגן בנוסף לעבירת ההחזקה, וזאת בשונה מעניינינו. זאת ועוד, הנאשמים שם הורשעו בכך שקטפו כ-240 ק"ג של 'עכובית הגלגל' ולא 300 ק"ג כפי שטען בא כוח המאשימה ככל הנראה מחמת טעות.
21. על כל פנים, נהיר לבית המשפט כי קיימים גם מקרים שבהם התקיימו נסיבות מיוחדות, לכאן או לכאן, בהם הושתו עונשים החורגים לחומרה או לקולה ממדיניות הענישה הנוהגת. הדבר אך טבעי הוא, שכן הענישה היא לעולם אינדיבידואלית ו"אין עסקין בשיטת ניקוד, או באריתמטיקה. ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב" (ע"פ 5768/10 **פלוני נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (08.06.2015)). לעולם אין לגזור עונשו של נאשם על סמך כותרות העבירות שבהן הוא הורשע, ויש להתחשב במכלול הנסיבות בכל מקרה לגופו. כך גם, ממילא עלינו לזכור כי השיקול של "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו בעניין זה, ע"פ 1903/13 **חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (25.06.2013)).
22. **כללם של דברים, בשים לב לעקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת, ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בדגש על הכמות הניכרת של 'עכובית הגלגל' שנתפסה בחזקת הנאשם, הריני לקבוע כי בגין מכלול מעשיו של הנאשם ינוע מתחם העונש ההולם בין 13,000 ₪ ועד ל- 20,000 ₪ קנס לצד מאסר מותנה והתחייבות.**

ד. גזירת העונש המתאים לנאשם

23. כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, עובר לגזירת העונש המתאים לנאשם, בית המשפט ישקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.
24. בעניין זה, נתתי דעתי לכך כי הנאשם הודה במיוחס לו והביא לחיסכון ניכר בזמן שיפוטי יקר; להיות הנאשם חף מהרשעות קודמות; ולעובדה שהלה הביע צער וחרטה על מעשיו.
25. בית המשפט אף מוצא להעניק משקל לנסיבות חייו של הנאשם, כפי שאלה פורטו על ידו בשלב הטיעונים לעונש, ובכלל זה, לטרגדיה שפקדה את הנאשם עת שכל את בנו. כן, בית המשפט מביא בחשבון את הפגיעה הכלכלית שעלולה להיגרם לנאשם ולמשפחתו באם יושת עליו עיצום כלכלי גבוה בשל מצוקתו הכלכלית של הנאשם והיותו לדבריו נתמך בקצבת הביטוח הלאומי ממנה מתקיימים כל בני המשפחה.
26. עוד נתתי דעתי לפגיעה של העונש בנאשם לרבות בשל גילו- המדובר בנאשם צעיר לימים, יליד 1995 אשר בעת ביצוע העבירות היה בן 20 בלבד, ואין חולק שהוא משתייך לקבוצת ה"בגירים הצעירים". ברי, כי יש לבחון כל מקרה לגופו ו"בגיר צעיר" איננו ביטוי קסם, ואין זה אומר כי נאשם משתייך לקבוצת הגיל האמורה צריך לזכות באופן אוטומטי להקלה בעונשו. יחד עם זאת, גילו של הנאשם והיותו ב"גיל המעבר" מקטינות לבגירות הוא נתון שבהחלט יש להידרש אליו (ראו למשל לעניין זה, ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, נד(3) 685 (2000); רע"פ 3852/14 **אלכסנדר זיסמן ורשואר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.12.2014); ע"פ 7781/12 **פלוני נגד מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.06.2013)).
27. כן, הבאתי בחשבון את העובדה כי העבירות בוצעו עוד בשנת 2016, וכי מאז ועד היום לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים וכי הלה לא שב להסתבך בפלילים.

28. כללם של דברים, משנתתי דעתי למכלול הנסיבות שאין קשורות לביצוע העבירות, ובכלל זה לנסיבותיו האישיות של הנאשם; לעובדה כי הלה הודה במיוחס לו; הביע חרטה על מעשיו; וחסך זמן שיפוטי יקר. ומבלי שהתעלמתי מגילו הצעיר של הנאשם; להשתייכותו לקבוצת ה'בגירים הצעירים'; ולהיותו של הנאשם חף מהרשעות קודמות - מצאתי, כי יש להשית על הנאשם עונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה שנקבע על ידי. כמו כן, משהנאשם הסתייע ברכב לצורך ביצוע העבירה, מצאתי כעתירת המאשימה, להשית עליו בנוסף רכיב ענישה בדמות פסילה מותנית.

29. **מכל המקובץ לעיל, הריני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. **מאסר מותנה למשך 3 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של שנתיים מהיום, הנאשם יעבור עבירה של אחזקה בערך טבע מוגן.**

ב. **קנס בסך 13,000 ₪ או 130 ימי מאסר תמורתו.**

הקנס ישולם ב- 13 שיעורים שווים ורצופים, כשהראשון שבהם בתוך 60 יום מהיום.

ג. **אני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 3 חודשים, וזאת על תנאי שלא יעבור עבירה של אחזקה בערך טבע מוגן, במשך שנתיים מהיום.**

ד. **הנאשם יצהיר על התחייבות כספית על סך 20,000 ₪ שלא לעבור עבירה של אחזקה בערך טבע מוגן, וזאת לתקופה של שנתיים מהיום.**

ה. **הנאשם יצהיר על התחייבות כספית על סך 1,000 ₪ שלא לעבור עבירה של איסור כניסה ושהייה, וזאת לתקופה של שנתיים מהיום.**

זכות ערעור - כחוק.

ניתן היום, כ"ו סיוון תשפ"א, 06 יוני 2021, במעמד הצדדים.

הנאשם:

כמפורט בגזר הדין, אני מתחייב להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע **עבירה של אחזקה בערך טבע מוגן**. הובהר לי כי ככל שאבצע עבירה של אחזקה בערך טבע מוגן, במשך שנתיים מהיום, יושת עלי סך של 20,000 ₪ במזומן. כמו כן, אני מתחייב להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע **עבירה של איסור כניסה ושהייה**. הובהר לי כי ככל שאבצע עבירה של איסור כניסה ושהייה, במשך שנתיים מהיום, יושת עלי סך של 1,000 ₪ במזומן.

החלטה

נרשמה לפניי התחייבות הנאשם כמפורט בגזר הדין.

ניתנה והודעה היום כ"ו סיוון תשפ"א, 06/06/2021 במעמד הנוכחים.

נגה שמואלי - מאייר, שופטת
סגנית נשיא

הוקלד ע"י לירז ביטון.